

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

**ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра загальної педагогіки та дошкільної освіти**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія і технологія виховання дошкільників на ідеях миру

для студентів

Освітньої програми:	Дошкільна освіта
Рівня вищої освіти:	другого (магістерського)
на здобуття освітнього ступеню	магістра
за спеціальністю:	012 Дошкільна освіта
галузі знань:	01 Освіта /Педагогіка

Робоча програма: **Теорія і технологія виховання дошкільників на ідеях миру**

галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка, Спеціальність: 012 Дошкільна освіта
01 вересня 2022 року - 14 с.

Розробник: д. пед.н., доц., професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти
Марчук О. О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної
освіти

Протокол від «01» вересня 2022 року № 1

Завідувач кафедри доц. Мельничук Л.Б.

01 вересня 2022 року

Схвалено навчально – методичною комісією педагогічного факультету Міжнародного
економіко – гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука
Протокол від 01 вересня 2022 р. № 1

Голова навчально – методичної комісії доц. Сойко І.М.

Гарант освітньо – професійної програми
012 Дошкільна освіта доц. Мельничук Л.Б.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин (денна/заочна форми навчання) – 90 Кількість змістових модулів – 1	Рівень вищої освіти: другий магістерський Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність 012 Дошкільна освіта Освітня програма «Дошкільна освіта»	Вибірковий компонент освітньої програми	
		Рік підготовки:	
		1-й	1 - й
		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
		20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою даного курсу є підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти до формування у дошкільників миролюбивого характеру в освітньому середовищі ЗДО та в процесі співпраці з батьками та соціальними інституціями.

Завдання вивчення дисципліни:

- 1) ознайомити з понятійно-категоріальним апаратом навчальної дисципліни;
- 2) розкрити зміст поняття «виховання в дусі миру» та сучасні наукові підходи до його визначення;
- 3) сформувати уявлення методи, форми та прийоми виховання дітей в дусі миру;
- 4) ознайомитися основними положеннями педагогіки миру та вченням академіка А. С. Дем'янчука;
- 5) вивчити основи бібліотечно-інформаційних знань як складової інформаційної культури вихователя;
- 6) навчити студентів розробляти конспекти занять, створювати початкові презентації та інформаційні постери про виховання дітей в дусі миру;
- 7) навчити підвищувати рівень власної педагогічної культури
- 8) шляхи співпраці з батьками та соціальними інституціями щодо виховання дітей в дусі миру.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- визначення терміну «виховання в дусі миру»;
- зміст та особливості виховання дітей в дусі миру;
- основні принципи педагогіки миру та вчення академіка А. С. Дем'янчука ;
- позитивний вплив освітнього середовища на виховання дітей в дусі миру;

- особливості написання конспектів занять та створення початкових презентацій та інформаційних постерів на миролюбиву тематику
- методику співпраці з батьками та соціальними інституціями щодо виховання дітей в дусі миру.

Уміти:

- аналізувати педагогічні та філософські тракти щодо формування у дітей миролюбивого характеру;
- здійснювати виховання дітей в дусі миру;
- писати конспекти занять та створювати початкові презентації та інформаційні постери щодо дітей в дусі миру.

По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні володіти **результатами навчання:**

- впроваджувати досягнення педагогіки миру в освітній процес ЗДО;
- організовувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти із урахуванням принципів гуманізму, толерантності та поваги;
- створювати інформаційні продукти для пропагування педагогіки миру, гуманізму та взаєморозуміння;
- володіти прийомами самопрезентації;
- ефективно використовувати сучасні досягнення педагогіки миру у побудові іміджу вихователя, організатора дошкільної освіти;
- вдосконалювати професійні вміння в процесі самоосвіти.
- Вдосконалювати навички співпраці із з батьками та соціальними інституціями.

Soft skills: соціально-психологічні аспекти професійної компетентності, що відповідають заявленим цілям програми

Розвиток «гнучких навичок» - soft skills: навичок комунікації, здатність брати на себе відповідальність і працювати в команді, вміння контролювати власні почуття, правильно реагувати на емоції інших людей та згаджувати конфлікти, управляти своїм часом, здатність до планування, складання прогнозів і передбачення наслідків своїх дій, розуміння важливості зворотного зв'язку / допомоги від колег, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше).

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Теорія та практика виховання дітей в дусі миру

Тема 1. Педагогіка миру як наука.

Трактування терміну *педагогіка миру* в сучасній літературі. Основні положення педагогіки миру. Філософське підґрунтя педагогіки миру. Основні категорії педагогіки миру. Взаємозв'язок із іншими науками.

Тема 2. Педагогічні погляди С. Я. Дем'янчука на освіту і виховання дітей в дусі миру.

Життя і діяльність С. Я. Дем'янчука. Характеристика праць засновника педагогіки миру. Використання ідей С. Дем'янчука в освітньому процесі ЗДО. Функціонування Музею миру в ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка С. Дем'янчука». Проведення міжнародних громадських учнівських читань «Я голосую за мир!».

Тема 3. Основні форми, методи та прийоми виховання дошкільників на ідеях миру в ЗДО.

Проведення занять із дошкільниками в ЗДО. Використання ідей педагогіки миру під час проведення ігор із дошкільниками. Використання інноваційних технологій для пропагування ідей миру в освітньому середовищі ЗДО.

Тема 4. Створення миролюбивого середовища в ЗДО.

Створення куточків миру і доброти в ЗДО. Використання передового педагогічного досвіду в пропагуванні ідей миру. Наповнення змісту занять із дітьми миролюбивими ідеями. Створення музею Миру в ЗДО. Залучення воїнів АТО до виховної роботи в ЗДО.

Тема 5. Залучення батьків та соціальних інституцій до виховання дітей в дусі миру.

Співпраця із батьками як важлива умова формування у дітей миролюбивого характеру. Пропагування ідей гуманізму та миру на батьківських зборах. Залучення батьків до соціальних акцій, спрямованих на пропагування моральних цінностей та миру. Співпраця із ЗДО із освітньо-культурними установами та соціальними інституціями щодо виховання дітей в дусі миру.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теорія та практика виховання дітей в дусі миру												
Тема 1. Педагогіка миру як наука.	18	4	2			12	20	2	2			16
Тема 2. Педагогічні погляди С. Я. Дем'янчука на освіту і виховання дітей в дусі миру.	18	4	2			12	20	2	2			16
Тема 3. Основні форми, методи та прийоми виховання дошкільників на ідеях миру в ЗДО.	18	4	2			12	18	2				16
Тема 4. Створення миролюбивого середовища в ЗДО.	18	4	2			12	16					16
Тема 5. Залучення батьків та соціальних інституцій до виховання дітей в дусі миру.	18	4	2			12	16					16
Усього годин	90	20	10			60	90	6	4			80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Педагогіка миру як наука.	2/2
2	Тема 2. Педагогічні погляди С. Я. Дем'янчука на освіту і виховання дітей в душі миру.	2/2
3	Тема 3. Основні форми, методи та прийоми виховання дошкільників на ідеях миру в ЗДО.	2
4	Тема 4. Створення миролюбивого середовища в ЗДО.	2
5	Тема 5. Залучення батьків та соціальних інституцій до виховання дітей в душі миру.	2/2
Разом:		10/4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	Тема 1. Педагогіка миру як наука.	1. Виписати значення терміну <i>педагогіка миру, виховання в душі миру</i> . 2. Підготувати повідомлення про філософське підґрунтя педагогіки миру.	12/16
2	Тема 2. Педагогічні погляди С. Я. Дем'янчука на освіту і виховання дітей в душі миру.	1. Укладіть схему «Принципи педагогіки миру». 2. Законспектуйте біографію та педагогічні погляди С. Я. Дем'янчука на освіту і виховання дітей в душі миру	12/16
3	Тема 3. Основні форми, методи та прийоми виховання дошкільників на ідеях миру в ЗДО.	1. Напишіть 5 висловів про мир. 2. Укладіть конспект заняття на тему «Мирного неба ми хочемо».	12/16
4	Тема 4. Створення миролюбивого середовища в ЗДО.	1. Підготуйте постер «Хай буде мир!» для дітей 6 віку. 2. Розробіть презентацію для дітей «Відомі музеї України»	12/16
5	Тема 5. Залучення батьків та соціальних інституцій до виховання дітей в душі миру.	1. Напишіть повідомлення про залучення батьків та соціальних інституцій до виховання дітей в душі миру. 2. Розробіть постер для батьків «Донесення інформації про мир і війну дітям»	12/16
Разом:		60/80	

Завдання для самостійного опрацювання тем дисципліни

№ з/п	Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і	Форми контролю	Література	Кількість балів
-------	------------	--	----------------	------------	-----------------

		невиконаних завдань			
1	Тема 1. Педагогіка миру як наука.	Вивчення лекційного матеріалу, опрацювання завдань практичного №1, підготовка теоретичних матеріалів на тему «Педагогіка миру як наука»	Усне опитування, виконання тестів, перевірка повідомлення про принципи педагогіки миру	8, 18, 39, 65, 69	12
2	Тема 2. Педагогічні погляди С. Я. Дем'янчука на освіту і виховання дітей в дусі миру.	Вивчення лекційного матеріалу, опрацювання завдань практичного №2, підготовка теоретичних матеріалів на тему «Педагогічні погляди С. Я. Дем'янчука на освіту і виховання дітей в дусі миру»	Підготовка доповіді, тестів, бліц-опитування, перевірка рефератів життя і діяльність С. Дем'янчука	6, 20, 51, 73	12
3	Тема 3. Основні форми, методи та прийоми виховання дошкільників на ідеях миру в ЗДО.	Вивчення лекційного матеріалу, опрацювання завдань практичного №3, підготовка теоретичних матеріалів на тему «Основні форми, методи та прийоми виховання дошкільників на ідеях миру в ЗДО»	Опитування, виконання вправ, укласти повідомлення про форми, методи та прийоми виховання дошкільників в на ідеях миру в ЗДО	4, 37, 54, 69	12
4	Тема 4. Створення миролюбивого середовища в ЗДО.	Вивчення лекційного матеріалу, опрацювання завдань практичного № 4, підготовка теоретичних матеріалів на тему «Створення миролюбивого середовища в ЗДО»	Опитування, написання порад, як правильно оформити куточок на миролюбиву тематику в ЗДО.	23, 25, 60, 67	12

5	Тема 5. Залучення батьків та соціальних інституцій до виховання дітей в душі миру.	Вивчення лекційного матеріалу, опрацювання завдань практичного № 5, підготовка теоретичних матеріалів на тему «Залучення батьків та соціальних інституцій до виховання дітей в душі миру»	Тести, розробити постер для широких кіл громадськості на тему «Пам'ятаймо про наших героїв!»	2, 12, 61, 74	12
---	---	---	--	---------------	----

7. Індивідуальна робота

Для закріплення теоретичних знань і практичних навичок з дисципліни студентам пропонується виконати індивідуальні завданням.

Індивідуальна робота з навчальної дисципліни «Теорія і технологія виховання дошкільників на ідеях миру» з метою закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу з дисципліни.

Виконання індивідуального завдання є важливим етапом у підготовці та складанні заліку з дисципліни «Теорія і технологія виховання дошкільників на ідеях миру».

Виконання завдань індивідуальної роботи дає можливість установити:

- здатність студента до самостійної науково-дослідної і практичної діяльності з проблеми виховання дошкільників на ідеях миру;

- уміння студента використовувати теоретичні знання і застосовувати їх для вирішення конкретних завдань щодо виховання дошкільників на ідеях миру;

- здатність студента збирати, систематизувати, узагальнювати й аналізувати теоретичні й емпіричні дані про виховання дошкільників на ідеях миру.

Загальні вимоги до студентів при підготовці до індивідуальної роботи передбачають:

- Оволодіння теоретичними знаннями щодо виховання дошкільників на ідеях миру.
- Формування широкого наукового і загальнокультурного кругозору щодо виховання дошкільників на ідеях миру, формування гуманізму, толерантності та патріотизму.

- Уміння аналізувати наукову літературу та шукати необхідну інформацію в інтернет джерелах щодо виховання дошкільників на ідеях миру.

- Уміння писати конспекти та створювати власні інформаційні продукти щодо виховання дошкільників на ідеях миру.

- Уміння підвищувати і педагогічну культуру в процесі самоосвіти.

Виконання, оформлення та захист індивідуальної здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Теми індивідуальних робіт

1. Скласти таблицю «Біографія С. Дем'янчука, основоположника педагогіки миру».

2. Підготувати доповідь-презентацію «Основні форми, методи та прийоми виховання дошкільників на ідеях миру в ЗДО».

3. Розробити плани бесіди з дошкільниками на тему «Що таке мир і д ружба?»:

4. Написати повідомлення про шляхи залучення батьків та соціальних інституцій до виховання дітей в душі миру.

5. Розробити план засідання круглого столу з батьками вихованців ЗДО: «Війна триває, та ми очікуємо миру і перемоги».

8. Методи навчання і прийоми навчання

І. Організація, самоорганізація та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

- за джерелом передання і сприймання навчальної інформації: словесні (розповідь, бесіда, лекція, пояснення, інструктаж) і практичні (вправи, алгоритмізація, практична робота);

- за ступенем самостійності мислення студентів: репродуктивні і творчі методи;
- за логікою передання і сприймання навчальної інформації: індуктивні (узагальнення), дедуктивні(конкретизація), аналітичні, синтетичні – навчальний аналіз, синтез, установлення причинно-наслідкових зв'язків;
- за ступенем керівництва навчальною роботою студентів: самостійна робота студентів, робота з книгою.

II. Стимулювання та мотивація навчально-пізнавальної діяльності

Дидактичні (ділові, ситуативно-рольові та ін.) ігри, навчальні дискусії, інтерактивні методи навчання

9. Методи контролю

1. Поточне тестування.
2. Перевірка завдань самостійної роботи.
3. Усне опитування.
4. Поточний контроль.
5. Семестрова форма контролю.

10. Питання до заліку «Теорія і технологія виховання дошкільників на ідеях миру»

1. Педагогіка миру як наука.
2. Тракткування терміну *педагогіка миру* в сучасній літературі.
3. Основні положення педагогіки миру.
4. Філософське підґрунтя педагогіки миру.
5. Основні категорії педагогіки миру.
6. Взаємозв'язок із іншими науками.
7. Педагогічні погляди С. Я. Дем'янчука на освіту і виховання дітей в душі миру.
8. Життя і діяльність С. Я. Дем'янчука.
9. Характеристика праць засновника педагогіки миру.
10. Використання ідей С. Дем'янчука в освітньому процесі ЗДО.
11. Функціонування Музею миру в ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка С. Дем'янчука».
12. Проведення міжнародних громадських учнівських читань «Я голосую за мир!».
13. Основні форми, методи та прийоми виховання дошкільників на ідеях миру в ЗДО.
14. Проведення занять із дошкільниками в ЗДО на миролюбиву тематику.
15. Виховання дітей в душі миру на заняттях із образотворчого мистецтва. Виконання творчих вправ на миролюбиву тематику.
16. Використання ідей педагогіки миру під час проведення ігор із дошкільниками.
17. Використання інноваційних технологій для пропагування ідей миру в освітньому середовищі ЗДО.
18. Особливості створення миролюбивого середовища в ЗДО.
19. Створення куточків миру і доброти в ЗДО.
20. Використання передового педагогічного досвіду в пропагуванні ідей миру.
21. Наповнення змісту занять із дітьми миролюбивими ідеями.
22. Створення музею Миру в ЗДО.
23. Залучення воїнів АТО до виховної роботи в ЗДО.
24. Залучення батьків та соціальних інституцій до виховання дітей в душі миру.
25. Співпраця із батьками як важлива умова формування у дітей миролюбивого характеру.
26. Пропагування ідей гуманізму та миру на батьківських зборах.
27. Залучення батьків до соціальних акцій, спрямованих на пропагування моральних цінностей та миру.
28. Співпраця із ЗДО із освітньо-культурними установами та соціальними інституціями щодо виховання дітей в душі миру.

29. Особливості проведення виховних заходів миролюбивого спрямування в ЗДО.
 30. Формування ціннісних орієнтацій в дітей в процесі краєзнавчої роботи.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Екзамен

Поточне тестування та самостійна робота					Підсумковий тест	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	40	100
12	12	12	12	12		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	відмінно
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	добре
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабка їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	задовільно
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення	

		змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій.
2. Навчально-методичні посібники у локальній мережі університету.
3. Матеріали для самостійного опрацювання.
4. Методичні рекомендації для самостійної роботи.
5. Тестові завдання.

13. Рекомендована література

«Теорія і технологія виховання дошкільників на ідеях миру»

Базова

1. Андрущенко В. Педагогіка миру : актуальність теорії та практики. Вища освіта України. 2014. № 2. С. 5-12.
2. Барвисте життя: хрестоматія для читання дітям дошк. віку /упоряд. Л.В. Лохвицька, Т.К. Андрущенко. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 340 с.
3. Впевнений старт: освітня програма для дітей старшого дошкільного віку / [Н. В.Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю. Хартман, А. С. Шевчук]; За заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. К. :Українська академія дитинства, 2017. 80 с.
4. Галузинський В. М., Євтух М. Б. Педагогіка: теорія та історія. К.: Вища школа, 1995. 237с.
5. Денисюк О. М. Виховання дітей в дусі миру на матеріалах історії України. Дошкільна освіта в Україні: *лідерство в професії : збірник статей*. Київ, 2015 С. 155-158.
6. Дем'янчук А. С., Марчук О.О., Мельничук Л. Б., Петрук О. М. Виховання в дусі миру як пріоритетний напрям роботи викладачів Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка С. Дем'янчука *Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ. 2018. № 2 (20). Рівне: РВЦ МЕРУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2018 р. С. 21-27.*
7. Дем'янчук А. С., Марчук О. О. Висвітлення проблем патріотичного виховання молоді у працях відомих українських педагогів *Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ. 2018. № 1 (19). Рівне: РВЦ МЕРУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2018 р. С. 10-16.*
8. Зайченко І. В. Педагогіка. К.: Ліра-К., 2016. 608 с.
9. Зайченко І.В. Педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закладів. К. : “Освіта України”, “КНТ”, 2008. 528 с.
10. Концепції національного виховання студентської молоді URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr2_4290-09#Text
11. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української

- державності. *Шлях освіти*. 2000. № 3. С. 7 – 13.
12. Концепція педагогічної освіти. *Інформаційний збірник Міністерства освіти України*. – 1999. № 8. С. 9-25.
 13. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: Підручник для студ. вищ. навч. закладів. К.: Знання-Прес, 2004. 445 с.
 14. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка у запитаннях і відповідях: Навч. посібник для учителів-вихователів, керівн. загальноосв. навч.-вих. закладів/ А.І.Кузьмінський. К.: Знання, 2006. 311с.
 15. Лозова В.І. Теоретичні основи виховання і навчання : навч. посіб. / В.І.Лозова, Г.В.Троцько ; Харк. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків : “ОВС”, 2002. 400 с.
 16. Лутай В. Філософія сучасної освіти: Навчальний посібник. К.: Центр. “Магістр – S” Творчої спілки вчителів України, 1996. 256 с.
 17. Луцик Д.В. Педагогіка. Дрогобич, 2016. 100 с.
 18. Мазоха Д.С., І.Опанасенко Педагогіка: Навч. посібник для студ. вищ. пед. ун-тів. К.: ЦНЛ, 2005. 232 с.
 19. Максимюк С.П. Педагогіка : навч. посіб. К. : Кондор, 2015. 667 с.
 20. Мартиненко С.М., Хоружа Л.Л. Загальна педагогіка: Навч. посібник. К.: МАУП, 2016. 176 с.
 21. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навч. посібник для студ. вищ. пед. навч. закладів. К., 2009. 656 с.
 22. Марчук О. О. Внесок С. Русової в порівняльну педагогіку початку ХХ століття. *Наукові записки ВДПУ імені Михайла Коцюбинського*. Серія: педагогіка і психологія. Вінниця.2021. № 65. С. 114-118.
 23. Марчук О. О., Г. Усаченко. Ідеї формування гуманної особистості у творчій спадщині В. Сухомлинського. / О. О. Марчук, Г. Усаченко. *Збірник тез виступів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Історія української державності», присвяченої 25-літтю проголошення незалежності України (22 вересня 2016)*. Рівне : РВЦ МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2016 р. С. 71-74
 24. Мельничук С.Г. Педагогіка: (Теорія виховання): Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. К.: ВД "Слово", 2012. 288 с.
 25. Омеляненко С.В. Педагогіка: тестові завдання: Навч. посіб. К.: Знання, 2008. 391с.
 26. Пальчевський С. С. Педагогіка : навч. посіб. / С. С. Пальчевський. – К. :Каравела, 2007. – 576 с.
 27. Паламарчук В.Ф. Педагогічні інновації: міфи та реалії. *Директор школи, ліцею, гімназії*. 2002. № 3. С. 36-40.
 28. Педагогіка: Навч. посібник / заг. ред. В.М.Галузяк, М.І.Сметанський, В.І.Шахов. Вінниця: РВВ ВАТ “Вінницька обласна друкарня”, 2017. 200 с.
 29. Педагогіка: Хрестоматія / Уклад. А.І.Кузьмінський, В.Л.Омеляненко. К.: Знання-Прес, 2013.- 700 с.
 30. Петрук О. М. Шляхи виховання дітей дошкільного віку в дусі миру. Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ. 2015. Вип. 2. С. 244-250.
 31. Петрук О.М. Виховання старших дошкільників у процесі проведення бесід про мир. *Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ : збірник наукових праць*. № 2 (20). Рівне: РВЦ МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2018. 270 с. С. 150-157.
 32. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: підручник. Київ: Академвидав, 2013. 464 с.
 33. Прокопенко І. Національно-патріотичне виховання і педагогіка миру. Філософсько-світоглядні та культурологічні контексти неперервної освіти : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., Дніпро, 29 квіт. 2020 р. Комунал. закл. вищої освіти «Дніпровська акад. неперервної освіти». Дніпро, 2020. С. 127–128.
 34. Стельмахович М. Г. Українська народна педагогіка. URL : <http://194.44.152.155/elib/local/sk647358.pdf>

35. Сухомлинський В. Я розповім вам казку. Філософія для дітей. Харків: Школа, 2016. 576 с.
36. Фіцула М.М. Педагогіка. К.: Видавничий центр "Академія", 2000. 544 с.
37. Фіцула М.М. Педагогіка. Тернопіль, 1997. 192 с.
1. Шаумян О. Г. Особливості соціально-психологічної реабілітації дітей-сиріт. *Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції «Одаровані діти - скарб нації»* (18–19 серпня 2021 року, Київ). К., 2021. С. 523-525.
38. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М., Організація та методика науково-дослідницької діяльності. К., 2003. 295 с.
39. Ямницький М. Н. Дем'янчук Степан Якимович. *Енциклопедія сучасної України* / НАН України ; Наук. т-во ім. Т. Шевченка ; редкол.: І. М. Дзюба (співголова), А. І. Жуковський (співголова), М. Г. Железняк (відп. секр.) та ін. - Київ: [б. в.], 2007. - Т. 7 : Г - Ді. - С. 372.
40. Ягупов В.В. Педагогіка: Навч. посібник. К.: Либідь, 2002. 560 с.
41. Якса Н. В. Основи педагогічних знань : навч. посіб. К. :Знання, 2007. 358 с.

Допоміжна.

1. Богуш А. М., Варяниця Л.О., Гавриш Н. В. Діти і соціум: особливості соціалізації дітей дошкільного віку та молодшого шкільного віку : монографія. Луганськ: Альма-матер, 2006. 368 с.
2. Вишневецький О.І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Навч. посібник. К.: Знання, 2008. 566 с.
3. Дем'янчук А. Імені видатного вченого [С. Дем'янчука] *Рівне-720 : від давнини до сучасності*. - Рівне: Волин. обереги, 2003. - Кн. 2. - С. 39-42.
4. Дидактика: навчально-методичний комплекс/ Укл.: М. С.Гордійчук, О. Ю.Попова. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин О.В., 2010. 168 .
5. Марчук О. О. Навчання й виховання дітей і молоді в освітньо-культурних установах Волинської губернії та Волинського воєводства: [моногр.]. Рівне: Видавець О. Зень, 2019. 327 с.
6. Марчук О. О. Методика проведення краєзнавчих екскурсій волинського вчителя новатора початку ХХ ст. В. Крижаковського // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету – Випуск 2.– Бердянськ, ФОТ Ткачук О. В., 2015 – С. 173-178.
7. Марчук О. О. Відкриття українських шкіл на Волині на початку ХХ ст. як прояв національної свідомості населення регіону // Збірник тез учасників міжнародної науково-практичної конференції «Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка» Суми, 3 грудня 2015 р.
8. Марчук О. О. Шикула Р. Р. Сучасні тенденції зарубіжної музейної педагогіки. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми якості професійної підготовки у вищій школі», 28 жовтня 2016 р. Одеса*. Одеса, видавець Букаєв В. В., 2016. С. 66-67.
9. Романовська Л. І., Подкоритова Л. О. Основи психології і педагогіки: Навчальний посібник. Л.: "Новий Світ - 2000", 2011. 452 с.
10. Сидорчук Н. Г. Інструктивно-методичні матеріали до курсу педагогіка : методичний посібник. Житомир, 2005. 168 с.
11. Щербань П. М. Прикладна педагогіка : Навчально-методичний посібник. К., 2002. 215 с.

15. Інформаційні ресурси.

1. Виховання в душі миру URL: <https://studfile.net/preview/5643714/page:46>
2. Виховання в душі миру та формування громадянськості URL: <http://um.co.ua/10/10-13/10-135490.html>
3. Виховання молоді у душі миру URL: https://studopedia.su/16_171745_vihovannya-molodi-u-dusi-miru.html
4. Виховання молодого покоління в душі миру та гуманізму URL: <https://dspace.megu.edu.ua:8443/xmlui/handle/123456789/1875>
5. Дем'янчук Степан Якимович URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>

6. Осмислення миротворчих ідей видатних просвітників крізь ретроспективний огляд сучасності URL: [http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/14793/1/Kolbina %20Liudmyla %20Anatoliivna%202021.pdf](http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/14793/1/Kolbina%20Liudmyla%20Anatoliivna%202021.pdf)
7. «Педагогіка миру» – зерно, посіяне в зрощення діалогу всередині суспільства URL: <https://peaceengineers.com/news/pedagogika-myru-zerno-posiyane-v-zroshchennya-dialogu-vseredyini-suspilstva-58/>
- 8.
9. Роль педагогіки миру у роботі вчителя в умовах війни. URL: <http://ipood.com.ua/novini/rol-pedagogiki-miru-u-roboti-vchitelya-v-umovah-viyni-1295/>
10. Теоретичні засади виховання підростаючого покоління на ідеях миру URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/28015>
11. Шляхи виховання дітей дошкільного віку в дусі миру URL: https://otherreferats.allbest.ru/pedagogics/00903867_0.html

14. Інформаційні ресурси

Освітні сайти:

- <http://www.mon.gov.ua/> – Міністерство освіти і науки України – офіційний сайт
- <http://osvita.ua> – Освітній портал «Освіта.УА».
- <http://klasnaocinka.com.ua> – Класна Оцінка - безкоштовна інформаційна система для шкіл, закладів дошкільної освіти та інших організацій.
- <http://ukped.com> – Українська педагогіка.
- <http://myeducation.com.ua> – Потужний незалежний освітній ресурс, основною метою якого є допомога у отриманні якісних освітніх послуг кожною людиною протягом життя.
- <http://znannya.info> – Інформаційний портал "Знання".
- <http://metodportal.net> – Методичний портал.
- <http://timo.com.ua> – Тестування і моніторинг в освіті.
- <https://www.megu.edu.ua/uk/biblioteka/osvitni-portaly> - Вітчизняні бази наукових видань (МЕГУ)